

Prof. PhDr. Miroslav Zahrádka, DrSc., pětadesátiletý

O tom, že čas letí, se přesvědčujeme co chvíli. Jeden důkaz za všechny: v letošním květnu (a to přesně 14. 5.) se stal pětadesátníkem olomoucký rusista a literární historik prof. dr. Miroslav Zahrádka, DrSc.

Asi by bylo nošením dříví do lesa, kdybychom se tu snažili zachytit běh jeho vědecké kariéry s přehřšlemi časopiseckých a novinových článků, recenzí, s četnými vystoupeními na domácích i zahraničních sympoziích, konferencích a sjezdech, protože na to, abychom byli schopni i jen jejich část na tomto místě vyjmenovat, by nám nestačilo vyhrazené místo. I ve svých knižních pracích pokračoval v tématicce, již věnoval své kratší práce - šlo např. o ruskou válečnou prózu (*O vývoji ruské válečné prózy. Téma, žánr, styl.; Literatura a válka. Zobrazení Velké vlastenecké války v sovětské literatuře.; Paralely a vztahy. Česká a sovětská poválečná próza.*), o dílo M. Šolochova (*Michail Šolochov. Motivy, kompozice, styl.*) nebo L. N. Tolstého (*Lev Nikolajevič Tolstoj a ruská próza*), ale v autorově bibliografii nalezneme i další knižně vydané práce a vysokoškolské učebnice. Stranou jeho pozornosti nezůstalo ani glosování aktuálního dění v domácích i zahraničních literárněvědných rusistice po celou dobu jeho působení v této vědní oblasti.

Vědecká práce má řadu úskalí a jedním z nich je i to, že ne ve všem člověk najde všeobecný souhlas se svými názory. Badatelé jsou pronárod oponentů, dotěrných pochybovačů a věčných nedůvěřivců, takže mnohé musí prověřovat sám autor, a to i po čase, neboť země zatím ještě zřejmě nezplodila člověka nechybujícího a zavděčivšího se všem. I sám prof. Zahrádka se k řadě 'svých' témat vracel, dopracovával, doplňoval nové poznatky i nové pohledy. Nechyběla a nechybí mu k tomu odvaha ani elán.

Nedosti však na tom, že je jubilant plodným badatelem. Jeho studenti, kolegové i literárně orientovaní rusisté z celé řady zahraničních pracovišť ho poznali jako neúnavného organizátora. Zdá se dnes téměř samozřejmostí, že se ob rok konají *Olomoucké dny rusistů*, že každým rokem vyjde ročenka olomoucké rusistiky *Rossica Olomucensia*, za jeho aktivní účasti probíhala po řadu let usilovná práce na mapování česko-ruských kontaktů, jehož se účastnilo několik rusistických pracovišť, rozvinul spolupráci se zahraničím (za zvláštní zmínku stojí zřejmě Lublin a práce z této spolupráce vzešlé), za samozřejmost byl ve své době považován i Zahrádkův aspirantský seminář, kterým prošlo nemálo těch, kdo dnes působí na rusistických pracovištích po celé naší republice. Zdá se mi dokonce, že právě organizační činnost prof. Zahrádky je tím, k čemu se při připomínce jeho jubilea vrátil každý, kdo ho zná. Jistě, bez svých spolupracovníků a bez jejich pomoci by jeho snažení nemohlo být tak často

úspěšné, ale byl to právě prof. Zahradka, který byl do značné míry motorem všeho dění. Jeho zájem o druhé, tlak na to, aby si své myšlenky nenechávali pro sebe, vytváření publikačních možností i příležitosti setkávat se a konfrontovat své názory s míněním starších a zkušenějších i stejně starých či mladších kolegů na mnoha různých fórech, ochota pomoci, když bylo třeba, a to i těm, od koho nemohl čekat nic jiného než poděkování, to vše budiž tu zmíněno jako něco, bez čeho si jeho dlouholetou práci na Filozofické fakultě Univerzity Palackého dnes asi nikdo nedokáže představit. Nadchnout druhé je umění, které jubilat ovládá svrchovaně.

Mnohé z výše jmenovaných vlastností zůstalo prof. Zahradkovi vlastní dodnes. Jeho zájem o všechno nové, co se v oblasti literárněvědné rusistiky objevuje, je příslovečný. A věřím, že i odchod do tzv. důchodu je pro něho jen hranicí pomyslnou. Nedovedu si představit, že by tu svoji rusistickou činnost najednou 'pověsil na hřebík' a šel třeba chovat včely nebo pěstovat růže, aniž by sáhl po knize a nevyhověl puzeť nenechat si své myšlenky jen pro sebe.

Myslím, že i za řadu dalších, kdo se s prof. Zahradkou setkali a setkávají, mohu jubilatovi popřát hodně zdraví a energie do další práce.

Josef Dohnal